

Kursbeskrivning angående fördjupningsutbildning; "Genusutbildning utifrån ett dynamiskt och feministiskt perspektiv"

Göteborgs Psykoterapi Institut (GPI) grundades 1974 som en del av en sedan länge pågående rörelse inom den psykoanalytiska världen. Den introducerades 1972 i Göteborg av den argentinska psykoanalytikern Dora Fiasché och dr, psykiatern och psykoanalytikern Angel Fiasché.

Angel Fiasché startade tillsammans med en grupp psykologistuderande (CMH-gruppen) den kliniska verksamheten vid Psykologiska Institutionen, Göteborgs Universitet, vilken kom att bli föregångaren till Göteborgs Psykoterapi Institut.

Argentinsk psykoanalys har internationellt och främst i den latinska världen utvecklat och radikaliserat väsentliga delar av den psykoanalytiska teorin och praktiken. Den kännetecknas kanske främst av sin förmåga att vidareutveckla och sammanfatta tidigare tankegångar på ett fritt och odogmatiskt sätt och av ett socialt engagemang. I praktiken innebär detta bl a att terapeuten skall kunna pendla mellan olika förhållningssätt beroende på den patient han/hon möter och att välja metod utifrån problem och individ.

Göteborgs Psykoterapi Instituts strävan är att förena den kliniska praktiken med den psykoanalytiska teorin i ett socialt och kulturellt sammanhang.

Syfte

- att ge psykologen fördjupad kunskap i genusteoretiska frågeställningar och därmed öka kompetensen i behandlingsarbetet med flickor/ kvinnor
- att öka kunskapen om de grupp- och samhällsprocesser samt det projektiva fält som påverkar den professionella rollen som psykolog
- att få ökad förståelse för det dialektiska samspelet mellan människan som subjekt och den historiska, kulturella och samhälleliga kontext hon befinner sig i
- att integrera teori och praktik
- att synliggöra den konflikt det innebär för flickan/kvinnan att inte kunna vara ett subjekt i nära relationer, i kulturen, i samhället samt vad som kan bli konsekvenserna av denna upplevelse

Mål

- att psykologen skall få verktyg för att kunna tillämpa, stimulera och stärka sin professionella utveckling och yrkesidentitet.
- att psykologen ska ha uppnått fördjupad förståelse och kunskap om flickan/kvinnans strävan att positionera sig som subjekt utifrån ett beroende, makt och genusperspektiv
- att förstå reaktionerna och följderna av denna strävan
- att ha tillgodogjort sig ett förhållningssätt i arbetet med flickor/kvinnor

Innehåll

Utbildningen är ackrediterad som specialistkurs inom Psykologförbundets Specialistordning.

Utbildningen bedöms motsvara 15 högskolepoäng.

Kursen har en ansats att vilja belysa hur de dynamiska teorierna (drifts-, objektrelation-, intersubjektivistisk- och förbindelse teori) kan ta sig olika kliniska uttryck – utifrån genus-

och feministiskt perspektiv. Utbildningen utgår ifrån en relationell, kontextuell och holistisk människosyn. Detta innebär att man ser människan i samspel med andra, i sitt sammanhang och att fokus ligger på dialog och berättelse. Människan är till sin essens både rationell och irrationell dvs både styrd av sitt förnuft och sina känslor, sina kunskaper och föreställningar. Hon förhåller sig till sin omvärld både på en medveten och omedveten nivå. Det har över tid skett en förskjutning inom dynamisk psykologi från ett naturvetenskapligt och linjärt synsätt till ett humanvetenskapligt och cirkulärt perspektiv.

Kursen syftar till att öka kunskapen och förståelsen för flickans/kvinnans positionering i kultur och samhälle över tid i relation till mannen. Föreställningen om biologiskt kön och kulturellt kön speglar det rådande samtida samhället. Vidare studeras den patriarkala strukturen i den västerländska kulturen, där Freud visserligen ger kvinnan ett ansikte, men samtidigt ser henne som komplementär, underordnad och som objekt, inte ett subjekt.

Genom åren har genus och dess betydelse i olika sammanhang debatterats. Diskussionen har förts i olika yrkesgrupper och utifrån olika frågeställningar och perspektiv.

Vi uppmärksammar idag att ett ökat antal unga flickor och kvinnor "mår illa" och "far illa" på många sätt. Uttrycken för detta kan variera som t ex att bli deprimerad, att utveckla ätstörning, att skära sig, att missbruka alkohol/droger, att bli utbränd och/eller att leva i relationer där fysisk och psykisk misshandel förekommer. För att adekvat kunna möta och hjälpa dessa flickor och kvinnor krävs en fördjupad kunskap och förståelse för de faktorer som verkar och samverkar för att forma grunden för det lidande som dessa flickor/kvinnor ger uttryck för i form av olika symtom.

I den här utbildningen lyfts genus fram som en relevant faktor i detta sammanhang. Det feministiska perspektivet utifrån den argentinska psykodynamiska teorin bildar bl a utgångspunkt för en problematisering av kvinnans möjlighet att vara, uppleva sig, bli bekräftad och verka som ett subjekt. I dessa teorier vill vi belysa hennes plats i det intersubjektivistiska fältet utifrån ett historiskt, kulturellt och samhälleligt perspektiv. Här definieras feminism som ett strävande efter bättre villkor för kvinnorna i världen. Feminist är den kvinna eller man som är medveten om det förtryck som kvinnan/kvinnorna är objekt för.

Upplägg

Utbildningen innehåller en teoretisk del med seminarier där deltagarna förväntas läsa in litteratur som underlag för diskussion och en praktisk del med kliniska seminarier där kursdeltagarnas yrkeserfarenheter presenteras genom skriftliga fallbeskrivningar. Även examination med skriftligt arbete samt examinationsseminarium ingår.

Relevanta begrepp i utbildningen är;

Biologiskt kön/kulturellt kön, internaliserings- och identifikationsprocesser, personlighets-kärnor, försvarsmekanismer, den dialektiska spiralen, språkrör, område/fält, ECRO, genus, feminism och parallellprocesser.

Obligatorisk litteratur

Ahmed, S, Stacey, J, (2001), *Thinking Trough the Skin – Transformations: Thinking Through Feminism*. ISBN: 9-780415-223560 (s. 89)

Benjamin, J, (1988), *The Bonds of Love – psychoanalysis feminism and the problem of domination*. Pantheon Books, New York. ISBN: 0-394-5513-8 (s. 294)

Benjamin, J, (1995), *Shadow of the other intersubjectivity and gender in psychoanalysis*,

- Routledge, New York, (s.125)
- Ekenwall, A, (1992), *Manligt och kvinnligt: idéhistoriska studier*, Svenska v iii, ISBN: 91-86708-16-3 (s. 207)
- Freud, S, (1931) *Om den kvinnliga sexualiteten*, Samlade skrifter Sexualiteten, vol V, NoK, ISBN: 91-27-05807-7 (s. 25)
- Gemzöe, L, (2008), *Feminism*, Bilda Förlag, ISBN: 978-91-574-5935-0, (s. 192)
- Gyler, L, (2010) *The Gendered Unconscious*, Routledge, New York. ISBN: 978-0-415-40170-8 (s. 196)
- Herman, J, (1992), *Trauma och tillfrisknande*, GPI, ISBN: 978-91-972631-3-9 (s. 110)
- Irigaray, L, (1985), *Speculum of the Other Woman*, Cornell University Press, ISBN: 0-8014-9330-7 (s. 99)
- Jallinder-Haglid, I-B, (2007) *Kvinnan som försvann*, Insikten, artikel i RPC, nr 4/07 (s.7)
- Johannesson, Karin, (1994), *Den mörka kontinenten, kvinnan, medicinen fine-de-siècle*, Norstedts förlag, Stockholm, ISBN: 91-1-9392-72-9 (s. 150)
- Klein, M, (1993) *Kärlek, skuld och gottgörelse*, Urval av Ludvig Igra o Lars Sjögren, NoK, Stockholm. ISBN: 91-27-03789-4 (s. 95)
- Langer, M, (1992), *Motherhood and sexuality*, Translation, Introduction and afterword by Nancy Caro Hollander, The Guilford Press, New York, ISBN: 0-89862-093-7, (s. 303)
- Matthies, I, (1997), *Den tänkande kroppen - studier i det hysteriska symtomet*, NoK, Stockholm, (s. 260)
- Prozan, C, (1993), *The technique of feminist psychoanalytic psychotherapy*, Northvale, NJ,; Aronson, J. cop, ISBN: 0-87668-268-9
- Wallroth, P., Åkerlund, S. (2002) *Hål i huden /Flickor som skär sig*, Sfph:s monografiserie 46, Norstedts, Stockholm, ISBN: 91-88650-21-9 (s. 90)

Omfattning:

Utbildningen är 1-årig och innehåller 12 halvdagar och 4 x 45 minuter/tillfälle, sammanlagt 56 lärarledda seminarier. Därav ingår 8 timmars examinationsseminarium.

Antal sidor litteratur 2577 samt referenslitteratur och artiklar som presenteras vid utbildningens start.

Lärare:

Lärare kommer att vara legitimerade psykologer, psykoterapeuter och handledare verksamma vid Göteborgs Psykoterapi Institut. Lärarna har mycket lång erfarenhet som utbildningshandledare, arbetshandledare och arbete inom genusverksamhet och ingår i en forskningsgrupp på GPI ledd av professor Gudrun Olsson, verksam i Ålborg.

Kollegium och examinator.

I kollegiet ingår leg psykolog, leg psykoterapeut, handledare Ing-Britt Jallinder-Haglid och leg psykolog, leg psykoterapeut, handledare Ann-Mari Seldén. Professor Gudrun Olsson är examinator.

Examinationsformer:

Praktisk del: Examination via individuellt presenterade kliniska fall.

Teoretisk del: Kursdeltagaren formulerar tillsammans med en annan deltagare en fråga med en tydlig koppling till den praktiska delen av utbildningen och svarar skriftligt på denna utifrån kurslitteraturen. Varje deltagarpar opponerar på ett annat arbete.

Obligatorisk närvaro föreligger (80%) och kursdeltagarna förväntas dessutom vara aktiva i utbildningssituationen. Utbildningens olika moment kommer att examineras fortlöpande, dels muntligt i grupp och dels i skriftlig examination (se ovan). Utbildningen kommer att bedömas som godkänd/icke godkänd.

Kursstart

Kontakta utbildningssekreteraren

Utbildningsledare

Ing-Britt Jallinder-Haglid

Leg psykolog/leg psykoterapeut

Handledare/gruppleddare

ingbritt.jallinder-haglid@gpsi.se (kontaktperson)

Utbildningssekreterare

Mona Söderman

Tel: 031-711 97 51

adm@gpsi.se